

AZ OKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM SZEMLELTETŐ FILMKIRENDELTSÉGE
filmdia sorozatából
79. szám.

AFRIKA ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE. I.

Földrajzi sorozat: 16.

Készült: 1953. évben.

1. Guineai öböl-részlet. Francia-Guinea területén számos egymással nagyjában párhuzamos völgyekben haladó - jóformán csak a térképről ismert kisebb folyó fut az óceánba. Az alsószakaszos folyómedrekben, szép karélyos szigetek képződtek, dus trópusi növényzettel. A torkolatoknál keletkezett kisebb települések az ültetvényes gazdálkodás központjai. Ezek a földrajzi elemek gazdagítják a guineai part futásának egyhanguságát.

2. Az Abukiri-öböl részlete. Az Abukiri-öböl hatalmas karéját mutatja be a kép. A messze elnyúló partvidék nagy ívben, tagolatlanul fut ki a Földközi-tengerre, nagy hajók kikötésére alig alkalmas. Az öbölben tehervitorlások horgonyoznak. Előtérben a szubtropus jellegzetes növénye, a pálma.

3. A Kanári szigetek /részlet/. A Kanári szigetcsoport Teneriffa nevű szigetén emelkedik a régen sokat működött Pico de Teyde vulkán, mely 100 évi hallgatás után 1909-ben volt utoljára működésben. Előtte a kietlen lávamező, melyen már kezd megkapaszkodni a növényzet. Mélyedésében tó keletkezett.

4. Funchal látképe. A település az Atlanti-óceán partján Madeira sziget fővárosa. A vulkáni felépítésre annyira jellemző karéjos parttagoltság kikötésre nagyon alkalmas öblöt alakított ki. A védett kikötőben óceánjáró hajók horgonyoznak. A város látképén jól látszik a domborzathoz való alkalmazkodás és a szintvonulatot követő építkezés. A háttérben a sziget vulkáni kőzetanyaga zárja le.

5. Madagaszkár felemelt tönkje. Afrika legnagyobb szigete Madagaszkár. Felemelt tönk jellege a háttérben a sziget belseje felé, igen jól látszik. Elöl vizmosás van, melyen a záporok vize fut le. A vizmosás terraszán falu épült.

6. Keletmadagaszkári erdőség. A sziget keleti oldalának a monszunból csapadékot biztosít s ennek hatására sűrű őserdő fejlődött ki. A kép jellegzetes kókuszpálma-erdőt mutat be, amikor a nap sugarai áttörnek a lombokon.

7. Madagaszkár belső fennsíkja. Madagaszkár egész területe magasföld. A keleti oldal magas hegygerince a sziget belsejét megfosztja a bővebb csapadéktól. Ezért a belső fennsík füves pusztaság szétszórt fákkal, s csak a völgyet borítja erdőség. A háttérben a kb. 2600 m magas hegyvonulat látszik.

8. Az Atlasz hegyláncai. Az előtérben Hamann Meszkutin /Algir/ meleg forrásai láthatók. A források vize mészkő terraszokon zuhog alá. A háttérben az Atlasz két párhuzamos hegylánca húzódik.

9. Homokkőablák a felszínen. A Libiai sivatagra jellemző vízszintes rétegzettségű homoktábla látszik. A tábla fennsíkja meredeken végződik, a felhalmozott törmelék lejt a sivatagra. A homok-sivatag barázdált képe a szél hatását mutatja.

10. Vízszintes mészkőrétegek. Hatalmas mészkőtömegek emelkednek Algéria területén. A Rummel hajdan barlangi folyó volt, de a barlang beszakadása következtében mély szakadékvölgy keletkezett. Hátról a mészkő tetején Constantine város házai látszanak.

11. Délafrika ősi tönkje. Meredek peremmel végződik délen a kontinens ősi tönkje. A hatalmas gránitsziklát simára csiszolta a tenger hullámozása, s szüntelen pusztítja azokat még most is. Háttérben a tenger felé hirtelen leszakadó hegyvidék meredek falát látjuk.

12. Az Abesszin-fennsík. A síkságnak látszó terület Abesszinia kb. 2000 m magasságu fennsíkjának egy részlete. Ebben a magasságban az egyenlítőhöz közel mérsékelt éghajlatu gazdálkodás folytatható. Az előtérben árpa és kölesföldek látszanak, learatott kérékkel. A középtájon karaván vonul keresztül.

13. Akeletafrikai árokrendszer. A keletafrikai tönköt Abessziniától délre törésrendszer szakítja meg. A törésrendszer két ágban húzódik délnek s bennük különböző magasságban tavak helyezkednek el. Az árkok mellett hatalmas vulkánok emelkednek.

14. A Ruvenzori. A Ruvenzori Keletafrika legjellegzetesebb hegy-csúcsa. Kerekén 5100 m magas. A felhők fölé emelkedő hősüvegével az árokrendszer "alpi" vidéke.

15. A Kirunga. Afrika vulkánjai között a legszebb kupalaku vulkáni hegy.

16. A Kongó. A Kongó felső folyását mutatja a kép. A partokat mindenütt sűrű erdősiség kíséri. A baloldalon az előtérben mahagóni fa hatalmas törzse látszik, két bantu-néger lány áll előtte a parton.

17. A Niger. Szudán fennsíkjába vágódott be a Niger. Mellette és mellékfolyói mentén a bőséges talajvíz következtében elég sűrű a lakosság. Ujabban a Niger vizét gátak közé fogták s öntözőművek biztosítják a gyapotültetvényeknek szükséges vízmennyiséget. Egyébként a terület egyhangú síkságain pásztorkodás folyik.

18. A Zambézi. A Zambézi örvénylő vizét látjuk, mely tajtékot vetve rohan a nagy Viktória-vizesés közelében. A víztömeg vadul ostromolja a mederből kiemelkedő mintegy 40 méter hosszú sziklaszirteket.

19. A Tanganyika-tó. Az árokrendszer legnagyobb tava, a Balatonnál kb. 60-szor nagyobb Tanganyika-tó. A partján hirtelen kiemelkedő peremrészt erdő borítja. A víz mellett látszó apró kerek foltok bennszülött települést, kunyhókat jeleznek.

Készült a Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalatnál
Felelős vezető: Bojkovszky Lajos